

**DÖVİZ DEPO PİYASASINA İLİŞKİN
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
BASIN DUYURUSU**

Bilindiği üzere, Bankamız bünyesinde 1988 yılında kurulan Döviz ve Efektif Piyasalarında Merkez Bankası bir taraftan işlem yapmaya yetkili bankaların birbirleri ile gerçekleştirdiği çeşitli döviz işlemlerine aracılık ederken, diğer taraftan politika hedefleri doğrultusunda işlemler de yapabilmekteydi. Bu piyasa bünyesindeki döviz depoları piyasası da Bankamızın aracılık faaliyetleri yürüttüğü piyasalardan birisiydi. Ancak, 2 Ocak 2002 tarih ve 2002-1 Sayılı “2002 Yılında Para ve Kur Politikası ve Muhtelif Gelişmeler” başlıklı Bankamız basın duyurusunun “Para ve Kur Politikalarının Operasyonel Çerçevesine Yönelik Düzenlemeler”i içeren V. bölümünde açıklandığı üzere, temel hedefi fiyat istikrarının sağlanması olarak belirlenmiş olan Bankamızın döviz piyasalarındaki rolü bu hedefin gerçekleştirilmesine yönelik döviz kuru politikalarının daha iyi uygulanması ve anlaşılmasını sağlayacak şekilde yeniden yapılandırılmış ve bankalara Merkez Bankası tarafı olmayan işlemler için tanınmış limitler 2002 yılı içerisinde kademeli olarak sınırlanmıştır. Böylece, Temmuz 2002 tarihinde başlayan Döviz ve Efektif Piyasaları döviz depo piyasasındaki aracılık faaliyetlerinden çekilme süreci 2 Aralık 2002 tarihi itibarıyla tamamlanmıştır.

Son dönemde uluslararası kredi piyasalarında yaşanan sorunlar küresel finans sektörünün güvenilirliğine ilişkin kaygılarla birleşerek gelişmiş ülke para piyasalarında sıkışmaya neden olmaktadır. Kuşkusuz bu piyasalardaki sorunları gidererek etkin bir şekilde çalışmasını sağlayacak olan ilgili ülke merkez bankalarıdır ve merkez bankaları düzenledikleri likidite operasyonları ile kendi para piyasalarındaki sıkışmayı gidermeye çalışmaktadırlar. Ancak, böyle bir belirsizlik ortamı zaman zaman ülkemizde de döviz likiditesi akışkanlığının azalmasına neden olabilmektedir. Bu nedenle, bankalararası döviz piyasasında döviz likiditesinin akışkanlığının artırılmasına katkıda bulunmak amacıyla uluslararası piyasalardaki belirsizlikler ortadan kalkıncaya kadar Merkez Bankasının Döviz ve Efektif Piyasaları döviz depo piyasasındaki aracılık faaliyetlerine bugünden itibaren yeniden başlanmasına karar verilmiştir.

Bu çerçevede, Döviz ve Efektif Piyasaları Uygulama Talimatı ile belirlenen kurallar doğrultusunda döviz depo piyasasında bankalar Merkez Bankası aracılığı ile birbirlerinden borç alıp verebileceklerdir. Döviz depo piyasasının işleyişine ilişkin esaslar ekte yer almaktadır.

Kamuoyunun bilgisine sunulur.

EK: Döviz Depo Piyasası İşleyiş Esasları:

- 1- Döviz depo piyasasında Döviz ve Efektif Piyasaları üyesi tüm bankalar işlem yapabileceklerdir.
- 2- Bankaların işlem limitleri Döviz ve Efektif Piyasalarında kendilerine tanınan işlem yapma limiti olacaktır.
- 3- Bankalar döviz depo işlemlerini teminat karşılığında gerçekleştireceklerdir. Teminata kabul edilen kıymetler şunlardır:
 - i. Merkez Bankası Ankara, İstanbul ve İzmir Şubeleri nezdinde bankaların kendi adlarına açtırdıkları efektif depoları,
 - ii. Vade yapıları ve özellikleri Merkez Bankası İdare Merkezince değerlendirilerek kabul edilen yabancı devlet ve hazinelerince ihraç edilmiş bono ve tahviller,
 - iii. Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilmiş Eurobond'lar,
 - iv. Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilmiş Devlet İç Borçlanma Senetleri (DİBS'ler),
 - v. Merkez Bankası likidite senetleri.
- 4- Döviz ve Efektif Piyasalarında bankalar kendileri için belirlenen grup ve tranş tutarları çerçevesinde aşağıda yer alan fazla bulundurma oranlarını dikkate alarak teminat tesis edeceklerdir.

Teminat Türleri	1. Trans	2. Trans	3. Trans
Efektif Depoları	10	11	12
Yabancı Devlet Bono ve Tahvilleri	17	20	23
Eurobondlar	20	25	30
Vadesine 1Yıldan Az Kalan DİBS (YTL/ Döviz ve Dövize Endekli)	20	25	30
Vadesine 1Yıldan Çok Kalan DİBS (YTL/ Döviz ve Dövize Endekli)	30	35	40
Likidite Senetleri	20	25	30

- 5- Bankaların işlemlerine karşılık buldukları teminatların değerlerinde fiyat ve kur hareketleri gibi nedenlerden dolayı değişiklikler olması durumunda, teminatları işlemlerini tam olarak karşılamayan bankalardan, ilave teminat getirmesi istenecektir. Bu yükümlülüğü kendisine bildirilen süre içerisinde yerine getiremeyen bankalar temerrüde düşmüş kabul edilecek ve söz konusu bankalara

- temerrüde düşme halinde uygulanan kurallar dahilinde işlem yapılacaktır.
- 6- İşlemler Amerikan doları ve euro döviz cinsleri üzerinden sabah saat 10.00-12.00 ile öğleden sonra 13.00-15.30 arasında gerçekleştirilecektir.
 - 7- Aynı gün valörlü işlemler euro için saat 12.00, Amerikan doları için saat 15.00'e kadar gerçekleştirilecektir.
 - 8- Bankalar talep ve tekliflerini Döviz ve Efektif Piyasaları Müdürlüğü telefonları (0 312 3091966-89) aracılığıyla vereceklerdir.
 - 9- İşlem alt limiti 1 milyon Amerikan doları ve eurodur. İşlemler 1 milyon ve katları olarak gerçekleştirilecektir.
 - 10- İşlemler aynı gün, bir gün, spot valörle başlamak üzere bir haftadan bir ay vadeye kadar gerçekleştirilebilecektir.
 - 11- Talep ve teklif edilecek faizlerin yıllık olarak ve küsüratların tam, 1/2, 1/4 ya da 1/8 olarak tanımlanması ve bunlar dışında küsürat kullanılmaması, faize esas vadede ise senenin 360 gün olarak kabul edilmesi gerekmektedir.
 - 12- Bankalar bildirdikleri toplam teklif veya talep tutarlarının bölünebilir olup olmadığını bildirecekler, bölünebilir teklif ya da talepler kısmen karşılaşmış olabilecektir.
 - 13- En iyi üç talep ve teklif Reuters sisteminin "CBTJ" sayfasında ilan edilecek ve tüm bankaların aynı anda bilgi sahibi olması sağlanacaktır. İşlemler gerçekleştiğinde aynı sayfada duyurulacaktır. Gerçekleşen işlemlerde muhatap Merkez Bankası olacak ve alım satım işlemini gerçekleştiren kuruluşlar birbirlerini bilmeyeceklerdir.
 - 14- Bankalarca verilen teklif ve talepler gerçekleşmedikleri takdirde gün sonunda iptal edilecektir.
 - 15- Bankaların gerçekleştirdikleri depo işlemlerini aynı gün saat 16.30'a kadar telefonla teyit etmeleri gerekmektedir. Aksi takdirde anlaşmazlık durumunda Merkez Bankası kayıtları geçerli olacaktır.
 - 16- Gerçekleşen depo işlemleri için hem alıcı hem satıcı taraftan işleme esas dövizin Bankamızca bir önceki işgünü belirlenen gösterge niteliğindeki döviz alış kuru karşılığı Yeni Türk Lirası eşdeğerinin onbinde 1'inden (0,0001) az olmamak koşuluyla, tahakkuk eden

faizler üzerinden Bankamızca bir önceki işgünü belirlenen gösterge niteliğindeki döviz alış kuru karşılığı Yeni Türk Lirası eşdeğerinin yüzde 10'u (0,10) oranında komisyon tahsil edilecektir.

- 17- Bankalarca döviz depo piyasasında borç verilen tutarlar yabancı para zorunlu karşılıklarına sayılmayacaktır.
- 18- Yükümlülüğünü yerine getiremeyen bankalara Döviz ve Efektif Piyasaları Uygulama Talimatı çerçevesinde müeyyide uygulanacaktır.